

ÅRSPLAN FOR DET LOKALE MILJØARBEJDE 2021

MILJØPUNKT ØSTERBRO
I SAMARBEJDE MED ØSTERBRO LOKALUDVALG

INDHOLD:

- s. 3: Indledning - Den lokale miljøopgave
- s. 4: Miljøpunkt Østerbros rolle - Vision og metode - Indsatsområder
- s. 5-7: Luftforurening
- s. 8-10: Grønne områder og bynatur
- s. 10-13: Skybrudssikring og regnvandshåndtering
- s. 13-16: Affald og ressourceforbrug
- s. 17-18: Kommunikation, formidling, synlighed og netværk
- s. 19-20: Forslag til budget

Indledning

Denne årsplan beskriver den forventede indsats i 2021 for Miljøpunkt Østerbro for så vidt angår de af lokaludvalget støttede aktiviteter. Miljøpunktet har en målsætning om - med lokaludvalgets støtte som grundfinansiering - at fundraise yderligere midler til det lokale miljøarbejde.

Årsplanen omhandler indsatser indenfor følgende fokusområder, der er fastlagt i samarbejde med lokaludvalget:

- Luftforurening
- Grønne områder og bynatur
- Skybrudssikring og regnvandshåndtering
- Affald og ressourceforbrug

Derudover vil miljøpunktet afsætte ressourcer til kommunikation og formidling, netværksaktiviteter og synliggørelse af miljøarbejdet. Der er i årsplanen defineret *Key Performance Indicators*, (KPI'er) for hvert indsatsområde, og der er ved overskriften angivet et procenttal, der indikerer, hvor stor del af de samlede ressourcer, det forventes at bruge på området.

Der vil også blive brugt ressourcer på efteruddannelse i den forstand, at miljøpunktet afsætter tid til at opgradere sin faglige viden og til at deltage i relevante møder og seminarer for at holde sig orienteret om planer og udvikling for bydelen.

Den lokale miljøopgave

I henhold til *Kommissorium for Lokaludvalg* indebærer miljøopgaven følgende indsatser:

- Støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgere, virksomheder og organisationer i bydelen til aktivt at deltage i miljøprojekter, der samtænker miljø med det sociale, kultur, byplanlægning, økonomi og integration.
- Skabe lokal interesse og dialog om væsentlige miljøspørgsmål. Miljøaktiviteterne skal i øvrigt understøtte Københavns Kommunes visioner og mål på miljøområdet.
- Arbejde for vedvarende forbedringer i det lokale miljø.
- Iværksætte aktiviteter, der gør det lettere for borgere, virksomheder og organisationer i bydelen at handle miljøbevidst og ressourcebesparende i hverdagen.
- Bidrage til udvalgte miljøprojekter og -kampagner i Københavns Kommune, som retter sig mod borgere, virksomheder og organisationer i bydelen, og bidrage til overholdelse af Københavns Kommunes forpligtelser vedrørende lokale miljøindsatser.

Miljøpunkt Østerbros rolle

Miljøpunkt Østerbro skal arbejde med lokale løsninger på globale miljøudfordringer. Det er centralt for miljøpunktets arbejde at forbinde det enkelte menneskes dagligdag med de globale miljøudfordringer og sætte fokus på de lokale løsninger.

Miljøpunkt Østerbros mission er at bevidstgøre, engagere og inspirere borgere, virksomheder og foreninger til at ændre adfærd mod en mere bæredygtig livsstil. Det gør miljøpunktet ved formidling og dialog, gennem lokale partnerskaber og løbende udvikling af vores projekter.

De vigtigste samarbejdspartnere er Østerbro Lokaludvalg, borgere, foreninger, institutioner, erhverv på Østerbro, samt Københavns Kommune.

Københavns Kommune har forpligtet sig til at være CO₂-neutral i 2025, og til at arbejde for FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Det er miljøpunktets opgave at konkretisere arbejdet for verdensmålene, både ved at udbrede kendskabet til og skabe engagement for dem, og ved at oversætte dem til en lokal kontekst.

Miljøpunkt Østerbro skal udfylde en række forskellige roller i bydelens miljøarbejde som f.eks. formidler, inspirator, igangsætter, brobygger, netværksskaber, koordinator og frontløber. Miljøpunktet har sin styrke som uafhængig aktør med en stor kontaktflade på tværs af politiske organer, administrative funktioner og befolkningsgrupper.

Miljøpunktet skal være synlige i bybilledet og skabe dialog i øjenhøjde med borgerne. For nogle aktiviteter handler det om at møde så mange som muligt for at nå en større målgruppe, f.eks. til Østerbro Weekend og andre bydelsarrangementer. Andre gange er målet at komme et spadestik dybere og tilbyde en guidet tur eller workshop til dem, der f.eks. interesserer sig særligt for biodiversitet eller affaldssortering. I lyset af den aktuelle Covid-19 pandemi, er det nødvendigt at planlægge fleksible aktiviteter, der tager højde for skiftende smittetal, se afsnittet under " Covid-19 pandemien – løbende tilpasning af aktiviteter".

Vision og metode

Visionen er, at Østerbro skal være foregangsbydel for bæredygtig storby i Europa. Miljøpunkt Østerbro vil fremme en bæredygtig udvikling på Østerbro med mindre forurening, flere grønne omgivelser og mindre ressourceforbrug. Vores arbejde skal bidrage til at reducere CO₂-udledningen og inspirere til en mere bæredygtig levevis. Indsætterne skal støtte op om Københavns Kommunes miljøpolitik, handleplan for FN's 17 verdensmål og plan for et CO₂-neutralt København i 2025.

Miljøpunktets overordnede arbejdsmetoder kan opdeles i tre hovedmålsætninger: 1) Udvikle, støtte og fastholde helhedsorienterede miljøprojekter i et tæt samarbejde med andre aktører. 2) Skabe lokal dialog om og rejse væsentlige og nye miljøspørgsmål. 3) Dokumentere, synliggøre og kommunikere resultater og processer udadtil.

Indsatsområder

Planen for miljøarbejdet sigter på at finde en synergi for de fire indsatsområder, da arbejdet skal pege mod en helhedsorienteret vision for den by og bydel vi gerne vil leve i. Derfor vil der til tider være et vist overlap i formål for de forskellige aktiviteter, og aktiviteterne kan i nogle tilfælde høre hjemme under flere forskellige indsatsområder. Projekter med fokus på mere grønt i byen forventes f.eks. at indvirke positivt på luftforureningen, mere fokus på luftforurening og dets kilder kan bidrage til øget fokus på grøn mobilitet, etc.

I nærværende årsplan sigtes efter en aktivitetsbelægning på 80%. Det er nødvendigt, for at miljøpunktet kan opretholde agilitet i forhold til at løfte oplagte opgaver, der opstår undervejs, udvikle langsigtede projekter og indgå i strategiske samarbejder. Det kan f.eks. være, når der opstår relevante initiativer eller netværk, der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i årsplanen, og hvor miljøpunktet skal være klar til at gribe bolden.

Årsplanen indeholder indsatser inden for 9 af de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. For alle indsatser er FN's mål 17 om "Partnerskaber for handling" gennemgående.

Covid-19 pandemien – løbende tilpasning af aktiviteter

Den aktuelle Covid-19 pandemi har i det indeværende år haft som konsekvens, at adskillige af de planlagte aktiviteter har måtte aflyses. Især er det gået ud over de større bydelsevents som Østerbroweekend, Kulturhavn-Festival og Grøn KBH. I stedet har miljøpunktet lavet flere udendørs aktiviteter end sædvanlig, og med færre deltagere. Under nedlukningen i marts-april er afholdt flere digitale aktiviteter, fx affaldsindsamling "hver for sig", hvor deltagerne blev opfordret til at dele sine fund online, og hvor der blev sat præmier fra lokale erhvervsdrivende på spil. Der var også en virtuel guide til den vilde Østerbro-natur på Nordhavnstippen og lignende tiltag, for at kompensere for den manglende, fysiske interaktion med borgerne. Det er planen, at miljøpunktet løbende vil finde alternativer til planlagte aktiviteter i tilfælde af, at smittetallene også i 2021 vil udfordre de planlagte aktiviteter i denne årsplan. Erfaringerne fra 2020 viser, at nogle af aktiviteterne kunne transformeres til udendørs aktiviteter indenfor fokusområderne, og coronakrisen gav anledning til at udvikle et nyt, udendørs undervisningsprojekt med fokus på biodiversitet i byen. Når det er sagt, vil smittetallene naturligvis i sidste ende have indflydelse på det antal borgere, som miljøpunktet kommer i kontakt med.

Luftforurening, 25%

Indsatsen forholder sig til følgende bæredygtigheds mål og delmål: 3, 11, 17

- 3.9 – Inden 2030 skal antallet af dødsfald og sygdomme som følge af udsættelse for farlige kemikalier samt luft-, vand- og jordforurening og kontaminering, væsentligt reduceres.
- 11.2 – Inden 2030 skal der skabes adgang for alle til sikre, tilgængelige og bæredygtige transportsystemer til en overkommelig pris, trafiksikkerheden skal forbedres bl.a. ved at udbygge den kollektive trafik med særligt hensyn til behov hos sårbare befolkningsgrupper, kvinder, børn, personer med handicap og de ældre.
- 11.6 – Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres, herunder ved at lægge særlig vægt på luftkvalitet og på kommunal og anden affaldsforvaltning.
- 17.17 – Tilskynde til og fremme effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og ressourcestrategier fra partnerskaber.

Baggrund

Luftforurening er en af de dyreste og mest sundhedsskadelige miljøproblemer i Danmark. Alene i København koster luftforureningen, ifølge DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet, 9 milliarder kroner om året og er skyld i 10 % af alle for tidlige dødsfald. Det svarer til at der hvert år dør 550 københavnere for tidligt på grund af luftforurening. Forureningen i København skyldes især biltrafik, brændeovne og krydstogtskibe. Det giver anledning til at rejse diskussionen om hvilke løsninger, der kan sikre den nødvendige (og smidige) transport i byen. Ifølge Københavns Kommunes cykelredegørelse for 2018 bruger den infrastruktur, der kræves for at have biler – vejbaner og parkeringspladser - to tredjedele af byens areal. En reduktion af biltrafikken i København vil kunne frigive værdifuld plads til rekreative grønne områder og bedre cykelinfrastruktur, og samtidig gøre en stor forskel for byens luftkvalitet.

Her på Østerbro har Østerbro Lokaludvalg sammen med Økologisk Råd afdækket, hvilke specifikke steder i bydelen, der er særligt ramt. Nu ønsker Østerbro Lokaludvalg konsulenthjælp til at få belyst betydningen af etablering af en Østlig Ringvej. Analysen skal via trafiktal dels afdække de trafikale forhold på Østerbro efter etablering af en Østlig Ringvej. Dels afdække den trafikale betydning for Østerbro og Nordhavn i tilfælde af, at jordtransporten i forbindelse med etablering af Lynetteholmen bliver ført over Nordhavn. Det er bl.a. Miljøpunkt Østerbros opgave at støtte op om og synliggøre lokaludvalgets arbejde på området, og at engagere lokale borgere i de trafikale forhold i bydelen. Miljøpunktet modtager gerne ad-hoc opgaver fra lokaludvalget i den forbindelse, når det måtte være relevant og muligt.

Formål

At skabe mere opmærksomhed på luftforurening og dets kilder, herunder hvad man selv kan gøre som borger for at nedbringe sine udslip. At inspirere til engagement i byens udvikling og i hvordan emissionsfri transportmidler og mere plads til natur i byen kan bidrage til renere luft.

Aktiviteter

Luftforurening er et indsatsområde, hvor lokaludvalget i forvejen gør en meget stor indsats, politisk, strategisk og konkret.

Miljøpunktet skal derfor bakke op om lokaludvalgets initiativer på området, formidle viden om emnet – og lokaludvalgets indsats på området - på hjemmesiden, i nyhedsbrevet og sociale medier samt at engagere lokale borgere i emnet.

Derudover vil miljøpunktet samarbejde med lokaludvalget, andre miljøpunkter og grønne organisationer arbejde politisk for en byudvikling med mindre fossil transport og mere grøn mobilitet, og dermed hvordan det kan bidrage til at opnå 2025 målene.

Endelig vil miljøpunktet have fokus på, hvad man som borger kan gøre selv, f.eks. ved at skrotte sin brændeovn (eller knallert), vælge grøn transport og ved at engagere sig i informationsmøder.

Grøn mobilitet

Udlån af ladcykler er fortsat en succes i Miljøpunkt Østerbro og en kilde til, at vi kommer i direkte kontakt med et stort antal borgere.

Vi fortsætter derfor med at sætte fokus på cykler, (deleordninger) og kollektiv trafik frem for forurenende biler og knallerter i bydelene. Mange private og erhvervsdrivende kan allerede i dag erstatte bilen med en cykel, alternativt en ladcykel. Det kan dog være en dyr investering, og det er svært at ændre transportvaner. For at undgå kaos med flere cykler i Københavns gader er vi sammen nødt til at tænke i nye baner. Her kan deleordninger, også for ladcykler, være en mulighed. Alle de her aktiviteter spiller ind i en samlet indsats for at få et renere luftmiljø på Østerbro.

Nyt projekt for seniorer: Sundt indeklima og hverdag uden skadelig kemi

Et godt indeklima er afgørende for vores sundhed, da vi opholder os op til 90 % af vores liv indendørs. Forskning viser, at der er alt for mange helbredsskadelige partikler og kemikalier i vores boliger, og at vi lufter alt for lidt – og ofte forkert – ud. Forureningen i boligerne stammer primært fra forureningskilder inde i boligerne bl.a. stearinlys, madlavning, møbler m.v. Løsningerne er ofte nemme, hvis man kender dem, og miljøpunktet har i de senere år afholdt foredrag om emnet målrettet vordende og barslende forældre.

Nu er tiden kommet til at udvikle et projekt om samme emner, der er specielt målrettet ældre borgere, for at de bedst kan tage praktisk viden og sunde vaner til sig. En del af målgruppen har dybt rodfæstede vaner i deres valg af rengøringsprodukter, inventar, forbrug af stearinlys etc. Men mange ældre er samtidig motiveret til at undgå at forurene miljøet af hensyn kommende generationer. Formålet er dels at projektet kan gavne målgruppens helbred, dels at de ældre gennem projektet får redskaber til at træffe valg i hverdagen til gavn for miljøet. Dette projekt overlapper med fokusområdet "Affald og ressourcer".

KPI'er:

- *Udvikling af nyt projekt for seniorer: Sundt indeklima og en hverdag uden skadelig kemi*
Afholdelse af 2-3 foredrag/workshops
- *Løbende producere artikler og opdateringer på hjemmeside, sociale medier og i nyhedsbrev om emnet, (trafikforhold, dieselforurening fra biler, busser og krydstogtskibe, brændeovne og knallerter)*
- *Partsindlæg og dialog med KK og BR i samarbejde med lokaludvalget og Forum for Klima, Trafik og Trængsel (Samarbejde med IDA, Cyklistforbundet, By- og Pendlercyklen, Let's Go og de øvrige miljøpunkter om fælles strategi for bæredygtig mobilitet og løsninger for trængselsproblematikken, med henblik på at styrke delebilisme og cyklisme)*
- *Vejledning af private og erhverv online om emissionsfrie transportmidler og deleordninger og skabe fokus på deleordninger (biler, cykler) og grøn mobilitet på digitale medier*
- *Udlån af ladcykler*
- *Afholdelse af 1-2 informationsmøde(r) om mulighederne for at skrotte sin brændeovn/trafiksanering*
- *Artikler om emnet på hjemmeside og synliggørelse af lokaludvalgets arbejde på området*

Langsigtede aktiviteter/KPI'er

- *Samarbejde/workshop med lokale beboerforeninger om mulighederne for deleordninger og fælles ladestander til elbiler*
- *Klumme(r) om emnet til lokalavisen*
- *Flere informationsmøder*

Grønne områder og bynatur, 20%

Indsatsen forholder sig til følgende bæredygtigheds mål og delmål: 11, 12, 13, 15, 17

- 11.3 – Inden 2030 skal byudvikling gøres mere inkluderende og bæredygtig og kapaciteten skal øges til en inddragende, integreret og bæredygtig boligplanlægning og styring i alle lande.
- 11.6 - Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres, herunder ved at lægge særlig vægt på luftkvalitet og på kommunal og anden affaldsforvaltning.
- 11.7 – Inden 2030 skal der gives universel adgang til sikre, inkluderende og tilgængelige, grønne og offentlige rum, især for kvinder og børn, for ældre mennesker og for personer med handicap.

- 12.8 – Inden 2030 skal det sikres, at mennesker alle steder, har den relevante information og viden om bæredygtig udvikling og livsstil i harmoni med naturen.
- 13.3 – Forbedre undervisning, viden, og den menneskelige og institutionelle kapacitet til at modvirke, tilpasse, begrænse skaderne og tidlig varsling af klimaændringer.
- 15.5 – Tage omgående og væsentlig handling for at begrænse forringelsen af naturlige levesteder, stoppe tab af biodiversitet og, inden 2020, beskytte og forhindre udryddelse af truede arter.
- 15.9 – Inden 2020, integrere økosystem- og biodiversitetsværdier ind i national og lokal planlægning, i udviklingsprocesser, og i fattigdomsbekæmpelsesstrategier og redegørelser.
- 17.17 - Tilskynde til og fremme effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og ressourcestrategier fra partnerskaber.

1Får på Nordhavnstippen

Baggrund

Biodiversiteten er under voldsomt pres. En million arter er truet af udryddelse ifølge en rapport fra FN-organisationen [lpbes](#). Den største trussel mod naturen er mangel på plads, byernes ekspansion og udbygning af infrastruktur. Det er nødvendigt at værne om biodiversiteten i byen, at gøre plads til den - og holde af den.

Formål

At øge kendskabet til, og skabe fællesskaber omkring, den lokale bynatur. Engagere borgerne i emnet, guide til de grønne steder og udbrede kendskab til naturen, for at vi kan passe på den. Gennem understøttende projekter at få bydelens borgere og erhverv til at skabe mere bynatur, herunder grønne opholdsrum og bydelsrum, og gerne sammenhængende.

Aktiviteter

Løbende formidling af muligheder for at lave fortovshaver, grønne tage og lign. Samarbejde med andre aktører om at skabe fokus på bynatur og at arbejde for dets fremme. F.eks. NaTur i Byen med de øvrige miljøpunkter, hvor målet er at styrke samarbejdet på tværs af fag, sektorer, og mellem frivillige såvel som professionelle. NaTur i Byen er en platform hvor man kan diskutere, udvikle bynatura-idéer, dele viden og indgå nye alliancer. Indsats for at engagere interesserede borgere i netværket Nordhavns Naturvenner. Kortlægning af lokal flora og fauna i samarbejde med lokale borgere.

Løbende støtte op om borgerinitiativer til lokal forgrønning, og undersøge mulighederne for at etablere skolehaver.

Workshops og guidede ture ud i det grønne og blå, som fx bynaturvandring til bynatur på Østerbro, de populære "Bat-Nights" i Fælledparken, at bygge lokale insekthoteller med skolebørn, etc. Planteworkshops er også meget populære og bringer os i kontakt med et meget bredt segment af borgere i alle aldre. (Senest har det været en indgang til at få kontakt med en ny målgruppe, via samarbejdet med Kildevældparkens bemandede legeplads, hvor vi mødte borgere, der aldrig før har plantet en blomst).

KPI'er

- *Mindst 4 borgerinddragende aktiviteter - offentlige ture, workshops, oplæg/debat.*
- *Udvikle et projekt, hvor vi i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening engagerer borgere i at pleje og øge biodiversiteten på Østerbro*
- *Udvikle og gennemføre det nye, corona-tilpassede undervisningsforløb "Spis dit Østerbro", med fokus på FN's verdensmål 11, 12, 13, og 15.
Afholde 3-5 undervisningsforløb med fokus på biodiversitet. Undervisningen skal foregå udendørs i sæson*
- *Opstarte/videreudvikle mindst 3 partnerskaber/samarbejdsaktiviteter med andre foreninger/aktører for fremme af et grønt Østerbro*
- *Løbende formidling af lokale initiativer på området, når de opstår*
- *Høns og hønsesgård er udlånt hele året, og der står interesserede borgere på venteliste*
- *Æblemøstet er udlånt i sæsonen*

Langsigtede aktiviteter/KPI'er:

- *Evt. samarbejde med studerende fra en relevant uddannelsesinstitution om udvikling af grønne byrum*
- *Etablere kontakter og samarbejder med lokale boligforeninger om at skabe grønne "åndehuller"*
- *Kortlægning af og kontakt med relevante instanser i kommunen/relevante forvaltninger*
- *Evt. kortlægning af flora og fauna i bydelen*

Skybrudssikring og regnvandshåndtering, 10%

Indsatsen forholder sig til følgende bæredygtighedsmål og delmål: 11, 13, 15 & 17

- 11.3 - Inden 2030 skal byudvikling gøres mere inkluderende og bæredygtig og kapaciteten skal øges til en inddragende, integreret og bæredygtig boligplanlægning og styring i alle lande.
- 11.b – Inden 2020 skal der ske en betydelig stigning i antallet af byer og bosættelser, der vedtager og gennemfører integrerede politikker og planer, der stræber mod inklusion, ressourceeffektivitet, modvirkning og tilpasning til klimaændringer, modstandsdygtighed over for katastrofer, og som udvikler og gennemfører helhedsorienteret katastrofe-risikostyring på alle niveauer, i overensstemmelse med Sendai-rammen for Katastrofe- og Risikoforbyggelse (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030).
- 13.1 – Styrke modstandskraft og tilpasningsevne til klimarelaterede risici og naturkatastrofer i alle lande
- 13.2 – Integrere tiltag mod klimaforandringer i nationale politikker, strategier og planlægning
- 13.3 – Forbedre undervisning, viden, og den menneskelige og institutionelle kapacitet til at modvirke, tilpasse, begrænse skaderne og tidlig varsling af klimaændringer.
- 15.9 – Inden 2020, integrere økosystem- og biodiversitetsværdier ind i national og lokal planlægning, i udviklingsprocesser, og i fattigdomsbekæmpelsesstrategier og redegørelser.
- 17.17 - Tilskynde til og fremme effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og ressourcestrategier fra partnerskaber.

Baggrund

Behovet for Lokal Afledning af Regnvand, (LAR-løsninger), er massivt og akut. Skybrudssikring bliver det mest indgribende i byrummet i de næste 20 år. Indtil nu er der meget blandede resultater med planerne og et grundlæggende spørgsmål er, om København laver grønne overfladeløsninger eller de dyrere kloakrør. Politisk er det besluttet at gennemføre en grøn skybrudsplan, men reelt bliver traditionelle løsninger fremherskende. De første 10 cm nedbør er boligforeningernes eget ansvar at aflede. Faskiner, grønne tage, forsinkelse af regnvand til afløb, regnvand/bede som en del af gårde/legepladser er nødvendige, især steder, hvor man alligevel ville have bygget om.

Træer, grønne tage, facadebeplantninger og andet grønt bidrager til nedkøling af byen og vil samtidig opsuge regnvand eller forsinke dets vej til kloakken, så belastningen af denne mindskes. Mere grønt i byen hjælper også med at optage CO2 og andre forurenende partikler fra luften.

Formål

At forebygge klimaforandringer og skabe grønne byrum med fokus på biodiversitet.

Aktiviteter

Dette fokusområde kræver tæt og strategisk samarbejde med Københavns Kommune, forsyningselskab, boligforeninger og ikke mindst lokaludvalget. Der er brug for langsigtede planer for indsatsen, hvor vi i samarbejde fastsætter KPI'er på kort, mellemlang og lang sigt. MPØ skal sætte sig ind i problemstillingerne, orienteres om planer, bl.a. af lokaludvalgets teknik- og miljøudvalg, der er indsatte i emnet. MPØ har en også bestyrelsesformand, der via sit arbejde også har stor viden om emnet og om vand som ressource. (I arbejdet med Klimakvarter på Tåsingeplads havde Miljøpunktet en væsentlig rolle i forhold til løbende borgerinddragelse og kommunikation, men forudsætningen var, at HOFOR og Teknologisk Institut bidrog med flere millioner til projektet, og der er i dag lukket for mange af de puljer, der dengang var med til at finansiere projektet. Derfor er det nu en vigtig opgave at kortlægge aktuelle finansieringsmuligheder for nye LAR-projekter). Vi skal kortlægge, hvor de lavthængende frugter er, og hvordan vi bedst støtter op om borgernes initiativer.

KPI'er

- *Holde en workshop/guidet tur med inspirationsoplæg om klimatilpasning af gårde*
- *I samarbejde med Lokaludvalget at sørge for borgerinddragelse i forbindelse med skybrudssikring af Strandboulevarden, fx ved workshop(s) og dialog med de relevante aktører*
- *Udbrede kendskab til Klimakvarter ved minimum en rundvisning – inkl. gode eksempler på, hvordan klimasikring, regnvandshåndtering og gårdfornyelse kan gå hånd i hånd, (som gårdhaven i Askøgade på Østerbro) - og omtale via vores digitale kanaler*
- *Hvis muligt i henhold til smittetal: En guidet tur til Building Green, hvor vi får kendskab til mulighederne for at etablere grønne tage og facader*
- *Fortløbende at indsamle og opdatere viden om, hvordan vi kan vejlede private og boligforeninger til at etablere plantekasser, grønne tage, grønne facader og lign. Løbende vejledning til*

interesserede borgere og boligforeninger om etablering af plantekasser, grønne tage og facader, regnvandsbede etc., på hjemmeside og SOME

- Yde vejledning og støtte op, når behovet opstår. Ad hoc vejledning, kommunikation og formidling af borgerinitiativer

Det gælder for ovenstående KPI'er, at de løbende og efter aftale med lokaludvalget kan udskiftes med ad-hoc opgaver, som miljøpunktet og lokaludvalget bliver enige om. Der tilstræbes et tæt samarbejde på området, hvor lokaludvalget løbende tildeler miljøpunktet relevante opgaver i arbejdet med at klimasikre bydelen. Derudover vil prioriteringen af ressourcer mellem fokusområdet for "Skybrudssikring og regnvandshåndtering" og "Grønne områder og bynatur" være fleksibelt, således at miljøpunktet har mulighed for at indgå relevante samarbejder når muligheden opstår.

Langsigtede aktiviteter/KPI'er for perioden 2021-2022:

- Indsamle og opdatere viden om områder for indsatserne, samt hvordan borgerne kan involveres i processerne. Evt. i samarbejde med studerende fra relevante uddannelser
- Undersøge mulighederne for at påvirke og deltage i større kommunale skybrudsprojekter, sammen med Lokaludvalget
- Udarbejde en strategi for arbejdet i samarbejde med ØLU
- Løbende at etablere kontakter og samarbejder i kommunen og HOFOR
- Kortlægge relevante boligkarreer og beboerforeninger og etablere kontakt til dem
- Kortlægge mulighederne for borgere/boligforeninger til at opnå puljemidler til forgrønning og vejlede om det i nyhedsbreve, til bydelsarrangementer og SOME
- Hørings svar/partsindlæg i samarbejde med ØLU og / eller andre miljøpunkter

30 % Affald og ressourceforbrug

Indsatsen forholder sig til følgende bæredygtighedsmål og delmål: 3, 6, 11, 12, 13, 14, 17

- 3.9 – Inden 2030 skal antallet af dødsfald og sygdomme som følge af udsættelse for farlige kemikalier samt luft-, vand- og jordforurening og kontaminering, væsentligt reduceres.
-
- 6.3 – Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.
- 11.6 - Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres, herunder ved at lægge særlig vægt på luftkvalitet og på kommunal og anden affaldsforvaltning.
- 11.b - Inden 2020 skal der ske en betydelig stigning i antallet af byer og bosættelser, der vedtager og gennemfører integrerede politikker og planer, der stræber mod inklusion, ressourceeffektivitet, modvirkning og tilpasning til klimaændringer, modstandsdygtighed over for katastrofer, og som udvikler og gennemfører helhedsorienteret katastrofe-risikostyring på alle niveauer, i overensstemmelse med Sendai-rammen for Katastrofe- og Risikoforbyggelse (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030).
- 12.2 – Inden 2030 skal der opnås en bæredygtig forvaltning og effektiv udnyttelse af naturressourcer.
- 12.3 – Inden 2030 skal det globale madspild på detail- og forbrugerniveau pr. indbygger halveres og fødevarer i produktions- og forsyningskæder, herunder tab af afgrøder efter høst, skal reduceres.
- 12.4 – Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.
- 12.5 – Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.
- 12.6 – Opmuntre virksomheder, især store og transnationale virksomheder, til at arbejde bæredygtigt og til at integrere oplysninger om bæredygtighed i deres rapporteringscyklus.
- 12.8 - Inden 2030 skal det sikres, at mennesker alle steder, har den relevante information og viden om bæredygtig udvikling og livsstil i harmoni med naturen.

Baggrund

Kampen mod den globale opvarmning skal vindes ved politiske og strukturelle forandringer – men også ved, at vi som borgere reducerer vores ressourceforbrug og samtidig sikrer, at ressourcerne forbliver i kredsløb.

Da danskerne har et af de højeste privatforbrug i verden, er det væsentligt at fokusere på at nedsætte den enkelte husstands CO2 forbrug.

Vores klimaaftryk måles i direkte og indirekte udledning af CO2. Det direkte er det, der sker når vi kører bil, varmer vores huse op, etc. Det er det vi udleder i per indbygger ved at have vores infrastruktur som sygehuse, vejkryds og alt muligt andet fælles. Målene om at gøre København CO2 neutral bygger på udledning i Danmark, og medregner ikke den indirekte udledning, som i høj grad stammer fra de enkelte husstandes forbrug. Det er udledningen i produktionen af de produkter og services vi køber. Når der bruges strøm til Netflix og Google/Facebook serverne, og de ressourcer og den udledning der sker når der produceres tøj og elektronik i andre lande.

Det er et område, hvor man som borger selv kan gøre en stor forskel og hvor vi som borgere har (positiv) handlekraft. Det er især her, at vi kan forbinde det enkelte menneskes dagligdag med de globale miljøudfordringer, og inspirere til en erkendelse af, at det bæredygtige liv er det gode liv.

Miljøpunktet vil derfor fortsat gøre en stor indsats for at formidle og inspirere til adfærdsændringer, der kan komme de allerstørste "klima-skurke" til livs.

Affald og ressourceforbrug er et fokusområde, hvor det giver god mening at bruge en relativt stor del af Miljøpunkt Østerbros samlede ressourcer, af flere grunde: Vi oplever en stor interesse for emnet hos borgerne, vi kan relativt nemt starte en masse aktiviteter og projekter i samarbejde med et væld af aktører, hvor opgaverne passer til vores størrelse og kompetencer, og vi kan stå på skuldrene af aktiviteter, vi har gennemført gennem årene – og dermed få relativt meget output for vores indsats.

Formål

Indsatsen skal bidrage til at begrænse ressourceforbruget og til at reducere forbrugsbaseret CO2 udledning. Støtte op om København Kommunens Miljøpolitik, handleplan for FN's 17 verdensmål og plan for et CO2 neutralt København i 2025.

Aktiviteter

Oplagte fokusområder er plastik, tøjforbrug, madspild, affaldssortering, mere direkte genbrug, energiforbrug og bæredygtig transport. Det kan fx være:

Tøjforbrug

Danskerne køber 16 kg nyt tøj om året, med et enormt vandforbrug, pesticidforurening og transport udledning til følge. Ofte ender tøjet længst bag i skabet, eller i forbrændingsanlægget. Miljøpunktet vil derfor fortsat fokusere på tøjforbrug og på, hvordan det allerede producerede tøj kan cirkulere i længere tid og forblive i kredsløb, når det er udtjent.

Plastik

Plastikposefrit Østerbro: Samarbejde med B&U udvalg om syværksteder af stofposer med lokale skoleelever. Affaldsindsamlinger og strandrens sammen med Danmarks Naturfredningsforening og Plastic Change. Samarbejde med Københavns Kommune og lokale erhverv om at nedbringe henslængt emballage.

Madspild

Danskerne har reduceret sit madspild med 14.000 tons mellem 2011-2017 – men ifølge Miljøministeriet er husholdningerne stadigvæk der, hvor madspildet er størst. I 2017 smed vi sammen 247.000 ton spiselig mad i skraldespanden. Og da det skønnes, at en tredjedel af vores CO2 udledning skyldes mad, er det et godt sted at sætte ind.

Mere genbrug og reparation

Støtte op om eller samarbejde med Repair Café, lokale skræddere og elektronikreparation, (Blue City, ReFurb, etc.) Støtte op om flere genbrugs- og bytteordninger. Byttemarkeder.

Selvforsyning og lokale fødevarer

Udlån af høns og æblemøsteri. Er med til at skabe fokus på selvforsyning og bæredygtig bydel. Har en stor kommunikativ værdi og bringer os i kontakt medborgerne. Evt. fællesspisning.

Transport og energiforbrug

(overlapper med indsats mod luftforurening)

Fokus på trængselsproblematik og deleordninger.

Undervisning

Undervisningen er et område, Miljøpunktet har rigtigt god erfaring med, og som er afgørende i forhold til opretholdelse af det stærke netværk, vi har opbygget i bydelen. Vi hører og respekterer ØLU's ønske om at reducere undervisningsaktiviteterne, men mener fortsat det er et vigtigt i en vis udstrækning at holde fast i, af følgende grunde:

- Vi udvikler løbende nye projekter, og udbreder kendskab til udvalgte verdensmål, affald og ressourceforståelse - sortering, forebyggelse, materialeforståelse, etc.
- Vi når ud til et stort antal borgere – børnene og deres familier, lærerne og erhvervslivet. Vi får et kæmpe netværk på den konto, og bliver kendt for indsatsen udenfor bydelen
- Vi har opbygget gode kompetencer og kan tilbyde en høj faglighed på området
- Kvalitative undersøgelser viser, at indsatsen har effekt

KPI'er

- *Indgå eller videreudvikle partnerskaber/samarbejder med 3-5 andre aktører for fremme af et bæredygtigt Østerbro: Foreninger, skoler, erhverv, genbrugsstationer, kommunen og NGO'er*
- *Mindst 7 borgerinddragende aktiviteter - affaldsindsamlinger, workshops, oplæg/debat*
- *Videreudvikle og afholde "Re-fashion" event om bæredygtigt tøjforbrug og genanvendelse i samarbejde med fagudvalget for Kultur, idræt og fritid, (ca. 3 workshops og 3-6 oplæg)*
- *Videreudvikle projektet "Plastikposefrit Østerbro" i samarbejde med fagudvalget for børn og unge: Sy stofposer af genbrugsstof med lokale skoleelever/borgere, inkl. 2-5 workshops med oplæg om ressourcer og genanvendelse, og hvordan projektet relaterer til udvalgte verdensmål. Løbende formidle projektet og involvere lokale erhvervsdrivende*
- *Løbende formidling om relevante emner såsom tøjforbrug, affaldssortering, energioptimering, genanvendelse, madspild etc. på hjemmeside og SoMe*

- *Undervisning af lokale skolebørn med fokus på FN's verdensmål, affald og ressourcer, madspild, elektronik- og tøjproduktion:*
  - *Generation verdensborger:*
  - *Løbende projektudvikling i samarbejde med Randersgade Skole*
  - *2 undervisningsforløb à 15 undervisningsmoduler + forberedelse og evaluering*
  - *Fornemmelse for mad 2.0, med overbygning om verdensmål:*
  - *3 undervisningsforløb à 10 undervisningsmoduler og 5 virksomhedsbesøg*

Langsigtede aktiviteter/KPI'er for perioden 2021-2022:

- *Samarbejde md DTU eller anden relevant uddannelsesinstitution om projekt, der undersøger mulighederne for direkte genanvendelse for udvalgte lokale virksomheder, som et led i overgangen til udvidet producent ansvar*
- *Dialog med KK og andre relevante parter om, hvordan vi kan bidrage med at indsamle data til at understøtte det udvidede producentansvar*

Der sys poser til plastikposefrit Østerbro

Kommunikation, formidling, synlighed og netværk, 20 %

Baggrund

En forudsætning for miljøpunktets øvrige arbejde er strategiske samarbejder med andre aktører og synliggørelse af projekterne og det lokale miljøarbejde generelt, herunder lokaludvalgets indsatser. Miljøpunkt Østerbro er både facilitator af andres gode idéer og aktør på egne projekter. Vi skal dokumentere, synliggøre og kommunikere resultater og processer udadtil.

Formål

Synliggørelse af det lokale miljøarbejde, herunder også indsatser, der er foretaget af Østerbro Lokaludvalg og andre lokale aktører. At motivere bydelens borgere og erhverv til at deltage i årsplanens indsatser og hermed bidrage til en mere bæredygtig adfærd. At skabe dialog om væsentlige miljøemner.

Aktiviteter

Strategisk fundraising ved netværksaktiviteter og synlighed. Facilitere og formidle borgernes ideer. Derudover udarbejdelse af årsplan, årsrapport. Understøtte kommunens tiltag, kampagner etc.

KPI'er

- Løbende deltagelse i møder, konferencer og aktiviteter, der vedrører bydelen eller forvaltningen
- Deltage i 3 bydelsarrangementer, hvis det er muligt i lyset af aktuelle smittetal for corona
- Udvælgelse af enkelte aktiviteter til virtuel gennemførelse, afhængig af coronasituationen
- Bidrage til kommunale kampagner om kommunens miljøtiltag
- Udsende 10-12 nyhedsbreve
- Mindst 10 omtaler i Østerbro Avis og andre medier
- Løbende opdateringer på Facebook og Instagram, (SoMe)
- Løbende opdateringer og dokumentation af det lokale miljøarbejde på hjemmeside
- Fundraising til lokalt miljøarbejde hos 2-3 eksterne fonde

FORSLAG TIL BUDGET FOR MILJØPUNKT ØSTERBRO, 2021

INDTÆGTSPOSTER	2020
Driftstilskud fra Østerbro Lokaludvalg	715.600
Projektmidler fra Østerbro Lokaludvalg	650.000
I ALT	1.365.600 kr.

Driftstilskud - udgiftsposter	2020
Centerledelse: Koordinering, budget og regnskab, bestyrelsesarbejde, samarbejde med Lokaludvalgetes formandskab og udvalg, mv.	175.000
Husleje inkl. forbrug	110.000
Kontorhold: Efteruddannelse, IT-support, IT-systemer og telefoni, forsikringer, økonomisystem, bestyrelses- og personaleudgifter, mødeudgifter og lokaleomkostninger ifb. med møder, mindre anskaffelser, m.v.	160.000
Revision og bogholderi	60.000
Driftsudgifter i alt	505.000

Projektmidler - udgiftsposter	2021 - Primært lønudgifter
Fundraising, strategiudvikling og strategiske samarbejder, dialog med KK, herunder TMF, udvikling af nye projekter, årsplan og årsrapport mv.	180.000
Luftforurening: Research og projektudvikling, borgernær formidling og vejledning på hjemmeside og SoMe, informationsmøder, cykeludlån, reparation og vedligeholdelse af ladcykler, strategiske samarbejder m.v.	125.000
Grønne områder og bynatur: Udvikling af partnerskaber og samarbejdsaktiviteter for et grønt	

Østerbro, offentlige ture, workshops, oplæg/debat, undervisning af skolebørn, formidling, udlån af høns og æblemosteri, inklusive vedligeholdelse og reparation, m.v.	140.000
Skybrudssikring og regnvandshåndtering: Research, projektudvikling, kortlægning af relevante indsatser og borgerinddragende aktiviteter	85.600
Affald og ressourceforbrug Undervisning, workshops og events, projektudvikling, vejledning til en bæredygtig livsstil, udvikling af partnerskaber, formidling mv.	200.000
Kommunikation, formidling, synlighed og netværk Formidling og dialog med borgere og diverse aktører Bydelsarrangementer, kampagner, dokumentation af miljøarbejdet	130.000
I ALT	860.000
Samlede udgifter i alt	1.365.600 kr.